

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 18 korona
 Félévre 4 K 50 f.
 Egy hónapra 1 K 50 f.
 Férőz szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felölős szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.

Megjelenik
 hétfő kivételével mindennap.
 Telefonszám 180.

A hervadó ősz

utolsó virágai reszketve várták a hideg, deres hajnalok első csök-ját. A nyár fáradtan küldi már moosó üzenetét, a felhők közt át-villan a melengető napsugár, de a téli herold ködköntösesben a hegyek alatt jár és kürtjéből téli viharok hideg lehelete száll szét. Ma leszáll az első őszi köd és fátyla mögött a kihűlt nyár testet-vittek téli pihenőhelyére. Piros rozsák, rubintos színű virá-gos borítják a ravatalát, fájda-lom sóhaja, keserűség elfojtott zokogó hangjai adják bus halotti éneket. Harmadik volt a nyár, mely pusztítani látta a világot, a harmadik, amelynek forró napja a pogothás utját járó meggyo-tóni emberiség sebeként verző testet egette.

Korán jött az ősz ésa hogy ma reggelre beköszöntött a városba, didérgő lelkünk remegve gondolt azokra, akiknek ezt a borzalmak harmadik telét is kint kell át-szervezni a lövészárokokban, fegyverrel a kezükben az önfel-adóvás hősi elszántságával szí-vében. Szerettük volna, ha szerelmes gondolatunk forró érzései szepartipara szállnak és átölelik az értünk vérezőket, az őrhelyen omlonódnak fázó testük köre és óvják hidegtől, veszélytől, ellen-ség gyilkos fegyverétől.

Szeretnénk gondolatainknak és érzéseinknek sebes szárnyakat adni, hogy odarepüljenek az er-délyi hegyek köze, ahol miskolci véreink már készülődnek áuló büntetésére. Elrepülének északra a galíciai viharok, a bukovinai zivatarok tergetegébe, hogy itt-honról elvigyék sápadt anyák csókos üzenetét, feleségek forró vágyakozását, gyerekek kedves gyűgögését, testvérek készzori-tását és ennek az egész szomorú népnek fáradt sohajátását.

Fázunk mink is itthon a fűtött kandaionál, mert hiányzik va-laki, akit szívünkrol tépett le a vihar és elvitte messze a vesze-delmek és megpróbáltatások ne-héz útjára. Fázunk így magunkra hagya és éjszakáinkon, amikor nyugtalan vagyak elűzik tőlünk az álmat, ha a vándorszél meg-zörrenti ablakunk, azt hisszük, üzenet jött messze harcokból, messze küzdő testvéreinktől.

Az őszi szél tovább vándorol, átsuhan csendes városok, szo-moru faluk felett, minden ablakot megzörrent és minden tüzhelynél otthagya a nagy nyugtalanságot, a teljesületlen vágyát vendégnek.

Petrozsény és a szurduki szoros a miénk.

Höfer mai jelentése.

Budapest, szeptember 20.

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR. ROMÁN HARCIVONAL: A románokat Hátszegtől délkeletre teljesen visszavertük. Petrozsény és a szurduki szoros újra birtokunkban van.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonal: A Kárpátokban az ellenség a legnagyobb szívóssággal folytatja támadását, mindenütt visszavertük, csak a lucziniai ménteleptől és Bystraretől délre tudott helyi előnyöket elérni. Lippica Dolnától délre az ellenség eredménytelen kísérleteket tett, hogy a német ellentámadás előrehaladását tömeglökésekkel megghisítsa.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal: Tersztyanszky vezérezredes hadseregénél napközben az orosz támadási kísérleteket már csirájukban elfojtottuk. Este Pusztaszentgyörgy és Szelov között az ellenség mélyen tagolt tömegeket vitt harcba. Marwitz tábornok német és osztrák-magyar csapatai ellen. Mindenütt visszavertük. Ma reggel az oroszok megujították támadásaikat és Szelovnál egyes helyeken sikerült árkaikba behatolni. Gyors ellentámadásokkal azonban hátrálásra kényszerítettük őket.

OLASZ HARCTÉR: A Karszt fensik ellen irányuló olasz ágyutüz időnkint újra megelénkült. Ellenséges gyalogság támadási kísérletei, hála tüzerségünk működésének, nem fejlődhettek ki. Megállapítást nyert, hogy a fensik védelmezőivel szemben négynapos nehéz harc alatt 20 gyalogdandár, 1 lovashadosztály és 15 Bersaglieri zászlóalj állt szemben. A Sugana-szakaszon az olaszok megtámadták a Civaroni és a Masso-patak melletti állásainkat. Heves, éjjelleg tartó harc után nagy veszteségeik mellett teljesen visszavertük őket.

DÉLKELETI HARCTÉR: Nincs különös esemény.

Höfer altábornagy

vezérkar főnökeknek helyet est.

Repülőtanadás a flandria partokon.

Berlin, szeptember 20.

A Wolff-ügynökség jelenti: Szeptember 19-én délután tengeri repülőgépek ismétellen bombázták a flandriai tengerpart előtt az ellenséges haderőket és egy torpedórombolón kétséget kizáróan több teitalálatot értek el.

Az erdélyi helyzet.

Sajtóhadiszállás, szept. 20.
 (Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Biró Lajos, a „Pester Lloyd” haditudósítója az erdélyi csapatok főhadiszállásán a helyzetről és a jövőbeli kilátásokról a következőképpen értesül:

— A román támadás azért kellett meglepetést, mert pontos információk voltak, hogy Románia nem készült el teljesen a háborura. Hogy az információ mennyire helyes volt, bizonyítja a bekövetkezett események. Romániának nincs hegyi tüzérsége, nincs trénye hegyi harcokra berendezve, nincs gépfegyvere és a munició kérdése sincs elintézve.

Nincs iskolázott tüzérsége sem. Egy román tábornok szerint a támadás idejéről a román hadvezetőség is tájékozatlan volt. Románia csak tapogatózva mert Erdélyben előrehaladni és most siet sáncait megépíteni és azok mögött fejezi be a mozgósítást. A románok nagyon várják az orosz segítséget. A magyar katonák különös hősiességgel harcolnak. A jövőre nézve azt a felvilágosítást kapta, hogy Románia 3 hetet ajánlkozott, ezt az időt kihasználtuk és erős nyomásunk Petrozsény és Lupényre már most érezhető. Alapos a feltevés, hogy Erdélyt az ellenségtől rövidesen megszabadítjuk.

Nagy botrány a Házban.

Szilágyi és Ráth Endre afférja.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, szept. 20.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Beöthy Pál elnök 11 kor megnyíja az ülést.

Hegedűs Loránt, mint az igazolóbizottság előadója jelenti, hogy Nagy Vince szatmári mandátumát igazolták.

Következik Andrássy és Apponyi egyesített javaslatának tárgyalása.

Nagy Vince bocsánatot kér a szerénytelenségért, hogy ilyen hamar szót kér, de a lövészárók üzenetét hozza. Vigyázni fog arra, hogy hadi érdek ne sértsen a beszéde. A lövészárók úepe üzeni, hogy állja a harcot a vég-sőig, de ha visszajön a lövész-árók népe, fogadják kettővel: a birtokformával és az általános választói joggal. Elfogadja úgy Andrássy, mint Appony javaslatát.

Délután még Holló Lajos, Héderáry Lehel és Zlinszky István szólaltak fel az indítványok mellett.

Ma délután folytatták a vitát. Láhne Hugó elfogadja az indítványokat. Ghillányi Imre földmívelésügyi miniszter válaszul Eitner és Ráth Endrének a Hadi-termény központjai és a gabonaárak maximalása tárgyában a napokban elmondott interpellációkra. Védelmébe vette az intézményt, mely feladatait jól oldja meg.

Ezután Ráth Endre terjeszti elő interpellációját az erdélyi menekültek segélyezése tárgyában.

Alig szólt fel, Szilágyi Lajos cs. és kir. kamarás, honvédsza-zados, a budapesti honvédkerület vezetői főnöke, a Külügy-Hadügy szerkesztője, akit nem-rég választottak meg munkapárti programmal képviselővé, közbe-kiált:

— Mindenki-nek van itt joga beszélni, de legkevésbé Önnek. Oriási vihar tört ki erre, a képviselők felugráltak, tomboltak és követelték, hogy az elnök utasítsa rendre Szilágyit.

Percekig zug a vihar, a képviselők a terem közepére tödulnak. Rakovszkyt, Zichy Aladár grótot, Szmezsányit, Károlyit, Zlinszkyt az elnökrendreutasítja. Az elnök csengett, dem tudja a rendet helyreállítani.

Szilágyi: Ráth becsületszavát adta az ellenségnek, hogy nem

fog ellene harcolni. (Óriási láрма.)

Rúth: Szilágyi, a József utcai (itt van a kerületi parancsnokság) harctéren elværtett hős kapitánynak kívánok személyes megtámadtatás címén válaszolni.

Elnök: Ne méltóztassék ilyen hangnemben aposztrofálni képviselőtársát. (Óriási láрма.)

Közbeállítások: U kezdte. (Óriási zaj.)

Rakovszky: Joga van beszélni.

Rúth: Szilágyi nemrég azt mondotta, hogy első szereplése az lesz, hogy Ráth Endrét ki fogja végezni. (Tomboló zaj.)

Pfujkiállítások!

Rakovszky: Igaz, én is tudok róla.

Rúth: Ugy látszik Szilágyi megkezdte a kivégzést, de nekem a kivégzendőnek legyen meg a jogom, hogy addig ne engedjem magam kivégezni, míg ő meg nem hal. (Óriási zaj. Láрма.) A képviselők felugrának a padokra. Pfuj! Zajos közbeállítások a baloldalon. Az elnök razza a csengőt.)

Rúth: Első érintkezésem Szilágyival, mint honvédkerületi vezérkari főnökkel volt. Becsületügyi eljárást indított ellenem, de felmentettek. Az én tisztikardobozom (Ráth egyuttal főhadnagy is) ép olyan mint a Szilágyié.

Rúth: Mihelyt megudtam Szilágyi azon nyilatkozatát, hogy azt mondja, miszerint engem ki akar végezni, *Pallavicini* örgróf és *Bethlen* gróf utján elégtételt kerestem tőle. Másnap a négy megbízott együttes nyilatkozatot adott ki; hogy további lovagias eljárásnak nincs helye, mert sértés nem történt.

Szilágyi: Eszemágában sincs Ráthot becsületében megtagadni.

Rúth elmondja, hogy Károlyival, Barabással, Zlinskyvel Amerikában járt, elmondja utazását és francia fogságát, miként kellett ígéretet tennie, hogy nem harcol az ellenség ellen. De a lefolytatott becsületügyi vizsgálat igazolta őt. A hágai egyezmény tiltja, hogy becsületszavval tekintett embert a fronton igénybevegyenek, de ő ennek dacára ismétellen jelentkezett a frontra. Amikor az olasz háború kitört, azon nézetem volt, hogy áruló szövetségessel szemben nem kötelező a becsületszava és kérte a frontra való beosztását.

De a honvédelmi miniszterium nem osztotta be mégse, mert ha hadifogságba kerül, nem úgy bannak vele, mint hadifogollyal. **Ha Szilágyi eljön velem a frontra, ma is azonnal elmegy. Szilágyi hivatalos titkokat árult el.** (Óriási zaj.)

Szilágyi szót kér, de nem engedik szóhoz jutni. Az ellenzék tombol és követeli Szilágyitól, hogy kérjen bocsánatot.

Rakovszky István: Felmentették Ráthot.

Barabás, Károlyi közbeszólanak. (Láрма.)

Szilágyi: Beismeri, hogy elragadtatta magát. Első szereplését a parlamentben másképp képzelte el. Napok óta hallja, miként támadja Ráth a hadvezetőséget.

Közbeállítások: Nem igaz, hisz egyszer sem szólalt fel. Nem igaz. Pfuj!

Szilágyi: Az ellenzék az erdélyi

állapotokat kortescélakra használja fel. (Óriási láрма)

Közbeállítások: Subvencionált újságíró. A Küllüg-Hadüg subvencionált hőse. (Pfuj kiállítások.)

Andrássy, Apponyi a terem közepén hangosan kiabálnak Szilágyi fele.

Szmrecsányi: Ez nem fog többé itt beszélni.

Szilágyi: Nem értem azt nagy felháborodást, amit az ellenzék velem szemben tapasztalok. (Óriási zaj.)

Elnök: A parlamenti illemmel nem fér össze, amit Szilágyi tett.

A zaj nem csillapul, úgy hogy

A német jelentés.

Berlin, szeptember 20

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadseregcsoportha: A Somme menti csataterén különös jelentőségű esemény nem volt. Egyes ellenséges előtöréseket visszaverttük a franciákat abból a kis árokkrészből, amelyet még tartottak. Ez alkalommal 98 fogoly és 8 géplegyver jutott a kezünkre. Járóreink a szeptember 19-ére virradó éjjel Champagnében sikeres vállalkozások alkalmával 46 franciát és orosz, ma éjjel a Rajna—Rhône csatornától délre számos franciát fogtak el.

KELETI HARCTÉR: Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Lucktól nyugatra Marwitz tábornok csapataival szemben az ellenség csak részben újította meg támadásait, míg az orosz gyalogságot a legtöbb helyen az orosz tüzérség ráirányított tüze sem tudta arkainak elhagyására bírni. Csak este és éjjel törtek erős hullámokban támadásra előre. A támadások újra a legnagyobb veszteségnek közepette meghiusultak. A Szelovnál átmenetileg behatolt ellenséget teljesen kivertek.

Károlyi főherceg lovassági tábornok. hadseregarcvonala: A Narajovkánál a ránk nézve kedvező harc tovább folyik. Erős ellenséges támadásokat visszavertünk. A majdnem teljesen hóval borított Kárpátokban az oroszok támadásai tovább tartanak. Az ellenség szörványosan részleges sikereket ért el.

ERDELYI HADSZINTÉR: A románokat a szurduki-szoroson át visszaverttük.

BALKAN HARCTÉR: Mackensen vezértábornagy hadseregcsoportja: A Dobruzsában heves és változó sikerű harcok folytak. Az ellenség állásában sietve odahozott erősítésekkel legzavosabb ellenállást fejt ki.

Macedóniai arcvonal: Florinánál és a Kajmakalánál részben közelharc után visszavertünk ellenséges támadásokat. Florinától nyugatra az előcsapatok kitértek a támadás elől. A várostól keletre az ellenséget meglepetésszerűen sikeresen megtámadtuk. A Balatica-Planinától délre a bolgárok szeptember 17-én kivertek az olaszokat Matnica és Porog falvakból és 5 tisztet, valamint 250 főnyi legénységet foglyul ejtettek.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Briand a békéről.

Páris, szept. 20.

(Magyar Távirati Iroda.)

A francia kamara mai ülésén az egyik képviselő kérdezte, miért nem történnék az erők egyesítése, amint a nyáron a frontok egyesítése történt. A francia nemzeti összes fiamnak vért nem áldozhatja fel, a szövetségeseinek is áldozatot kell hozni. — Briand miniszterelnök a szövetségesek erőfeszítéseit dicséri. Anglia nagy nehézségekkel féltelmes haderőt állított össze, önként és loyálisan ment a háborúba. Olaszország bámulatos bátorsággal harcol a közös ügyért.

Briseau a háború végénélkül folytatása ellen tiltakozik. — Briand szerint Franciaország szüntelenül a béke híve volt,

az elnök kénytelen az ülést fel-függeszteni.

Az alatt a kormány és a pártvezérek hosszasan tanácskoznak, míg megállapodásra jutottak.

Felóra szünet után az elnök újból megnyitja az ülést és annak megtörténte után rendre-utasítja Szilágyit.

Szilágyit: Bocsánatot kér a Haztól és Ráthtól, mire a láрма kissé elült.

Tisza: A mostani viszonyok közt kérülni kell mindent, ami a kedélyeket felháborítja.

(Folytatás a 3-ik oldalon.)

A várparancsnok kórház-látogatásai

Panaszos írást kaptunk, amelyben el van mondva, hogy az egyik helybeli katonai kórházban az ott beosztott altiszt igazságtalanul bánik el a betegekkel. A hozzánk érkezett panasz, kedden reggel — miután katonákról volt szó — természetesen a panasztevők neveinek elhallgatásával, a várparancsnokság tudomására hoztuk. Most arról értesülünk, hogy *Grzywinski* Szaniszló altábornagy, várparancsnok a panasz személyesen kívánta megvizsgálni és nyomban a panasz beérkezése után, meg kedden délelőtt elment abba a katonai kórházba és ott behatolt jelentést ítérett magának az ügyről, amelynek legkisebb részletei is érdekelték. A várparancsnok megjelenése és közbelépése a panasztevők kórházi kezelése közt nagy megnyugást kellett. Jóleső örömmel láttuk a nemes érzéséről közmert várparancsnok gyors közbeépését, — amelyet mi is a köz érdekeben hálásan köszönünk.

Grzywinski Szaniszló altábornagy, a petrovradini vár erdemes parancsnoka szerda délelőtt folytatta a helybeli katonai kórházak megvizsgálását. Meglátogatta az A) tartalékkórházat, hol szobáról-szobára menve, minden iránt érdeklődött, minden sebesülthöz, beteghez volt pár résztvevő és lelkesítő szava és meghallgatta a sebesültek kívánságait. Az altábornagyot dr. *Brezsowszky* Nándor ezredorvos, a tartalékkórház kitünő parancsnoka kalauzolta, akinek *Grzywinski* altábornagy távozásakor a tartalékkórházban tapasztalt mintaszerű rendért, a sebesültek kitünő orvosi ellátásáért és figyelmes gondozásáért elismerését fejezte ki.

A várparancsnok a tartalékkórházból a Trandafil-kórházba ment, ahol ugyancsak meglepedéssel tapasztalta, hogy a kórház vezetősége lelkiismeretesen és igen emberségesen kezeli a sebesülteket és betegeket.

Bolgár hivatalos jelentés

Szófia, szept. 20

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

MACEONIAI FRONT: A Florina körüli harcok javunkra fejlődtek. Az ellenséget erős ellentállás után visszavertük, nekik nagy veszteségeket okozva. Az ellenség heves támadásait a Kaimak-Calan hegység ellen nagy veszteségükkel visszavertük. **ROMÁNIAI FRONT:** A Dunán tüzérségünk sikeresen lötte a Turn-Severini pályaúdvart. A marajuni—marmuti—tuzlai vonalon a harc tegnap a legnagyobb elkeseredéssel mindkét oldalon folyt. Az ellenség hatalmasan meg erősített állásában tartja magát. A Fekete tengeren csend uralkodik.

Károlyi szenzációs interpellációja.

(Tudósítás eleje a 2. oldalon.)

A képviselőház zajos jelenetek után folytatta az interpellációkat. **Abraham** Dezső Czernin gróf kitüntetés ügyében interpellált.

Tisza gróf nyomban válaszolt: Nem felei meg a valóságnak, hogy Czernin napokkal előbb elvitte családját Bukarestből, hanem csak skarlát-beteg gyermekeket vitte Brassóba, felesége pedig visszatért Bukarestbe. A kitüntetésre semmi befolyást nem gyakorolt.

Szerényi az erdélyi menekültek segélyezése tárgyában terjeszt elő interpellációt.

Tisza válaszában hangsúlyozza hogy a kártalanítás kérdése csak a későbbi időben lesz eldönthető.

Sándor János megnyugtató nyilatkozata után **Sümei** interpellál.

Barabás elállott interpellációjától. Ezután következett a mai ülés szenzációja.

Károlyi Mihály interpellációja:

1. Igaz-e, hogy megállapodás történt, vagy történni fog az iránt, hogy a központi hatalmak a háború tartamára legfőbb hadvezetési jogaikat Vilmos császár ruházta át;

2. Ha ez igaz, mik az átruházás részletei?

2. A törvényhozás hozzájárulásával fog ez történni, vagy anélkül?

4. Milyen hatáskör illeti majd meg az eddigi osztrák-magyar hadvezetőséget ér milyen viszonyban fog a mi hadvezetőségünk a német főhadiszállással jutni?

Tisza abban a szerencsés helyzetben van, hogy Károlyi aggályait eloszlathatja. Károlyi fogalomzavarban van, mintha a király felségjogait ruházta volna át a hadsergő főparancsnokságra, pedig csak bizonyos teendőkkel bízta meg. A király teljes birtokában van felségjogainak. A másik kérdést illetően köztudomású, hogy a hadműveletek összehangoztatás vezetése a legfontosabb gyakorlati kérdés. Az antántnál is így van, azok sem publikálják ezt és nálunk is katonai titkot képez. (Helyeslés a munkapárton és az Andrássy-párton.)

Károlyi nem elégteli ki a választ, dacára ennek kivette azt, hogy kérdései igazak.

Tisza tiltakozik, hogy többet olvassanak ki beszédéből, mint, amit mondanak.

A többi interpelláció elmaradt. Az ülés vége fel 11 órakor.

Konstanza helyzete.

Stockholm, szept. 20. (Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Konstanza helyzete vigasztalan. A hatóságok elhagyták a várost. A fürdővendégek már a háború kitörésekor elhagyták a várost. Ma az élénk Konstanza csupán egy vár. A kiürítés lazasan folyik. Szombat óta Bukaresttel a telefon forgalom szünetel. A polgári lakosság csak egy órára hagyhatja el házat. Folytonosan csapatok vonulnak át a városra. Nem számítanak, hogy Konstanza tarthassák. A helyzet kömoly.

Kulán tilos az Ujvidéki Hirlapot árusítani.

Amióta a kulai monstruózus lisztcsempészettel kapcsolatosan dr. **Buday** Pál kulai főszofigabirónak a lisztszállítások körüli szerepléséről már eddig is egy csokorralvált kötöttünk és azt a nyilvánosság elé hoztuk, amelyet azután az egész fővárosi és vidéki sajtó majdnem szószerint átvett, — azóta az **Ujvidéki Hirlap** a kulai főszofigabiró ur felhőborodását váltotta ki. Dörgedelmes, négy sűrűn nyomtatott oldalon védekezve hirdette a maga ártatlanságát, amelyet elég vakmerőek voltunk megtépázni.

Buday Pál dr. főszofigabiró ur egyuttal bejelentette, hogy *be sem várva a felettes hatósága engedélyét, miután kényes a maga féltve őrzött becsületére, a sajtóport haladéktalanul meg fogja ellenünk indítani.*

Hiába is tagadnók: azóta *hét hét telt el és Buday* Pál dr.-nak még nem jutott arra ideje, hogy *bennünket a bírúi elé állítson.*

Ellenben történt azalatt valami, a mi ellenünk irányult, amely rajtuknak akart ütni.

Kulán azóta tilos az **Ujvidéki Hirlapot** árusítani. Nincs erről írásos végzés, — annyira már óvatosak a kulai urak, de tény, hogy az **Ujvidéki Hirlapnak** az a példánya, amely dr. **Buday** Pál főszofigabirónak az ujvidéki törvényszék előtti kinos szereplését tárgyalta, *már nem került Kulán eladásra. Az összes odaérkezett és eladásra szánt példányokat dr. Buday* Pál főszofigabiró vásárolta össze.

Más körülmények közt nem is lenne kifogásunk ilyen engros vételek ellen, de mert az eláruló azon naptól kezdve az **Ujvidéki Hirlap** árusításától visszalépett, kezdünk a kulai árusítás titkai iránt érdeklődni.

Nemliába a főszofigabiró ur még ma is nagy ur a pátriájában és szegény **Legyenac**z Mita, aki kizárólag újságárusításból él, a világot sem meri megmondani, hogy elitthották-e az **Ujvidéki Hirlap** árusításától. De **Legyenac**z Mita nélkül is tudjuk, hogy **Kulán** tilos a mi újságunkat eladni. Az a bizonyos *gyenge nyomás*, amely a magyar közigazgatásnak annyira bevált egyik hatalmas kormányzati eszköze, itt is jól működött és az **Ujvidéki Hirlap** azóta **Kulán** az utcán nem lesz példányonként árusítva.

Biztosan tudjuk, hogy a *kulai postahivatalban is elkallódott az előfizetőink részére postán érkezett az a számunk, amely dr. Buday* Pál ügyét tárgyalta. Egyetlen előfizető sem kapta meg az **Ujvidéki Hirlapnak** azt a számát.

Akárhog is van, két dolog bizonyos.

Elsőször, amióta **Kulán** ezeket a kis praktikákat űzik és az **Ujvidéki Hirlap** az utcán nem kerül elárulásra, azóta — könyveinkkel igazolhatjuk, — a **Kulán** addig eladott és előfizetett példányszámunk *tiszseressé* szökött fel az előfizetőink száma.

Másodszer bizonyos, hogy az **Ujvidéki Hirlapot** semmiféle trüffel, erőszakoskodással, for-

télyal, basáskodással el nem tudja senkisé meg hallgattatni. Minden ilyen praktika növeli a népszerűségét, fokozza a lap iránti örvendetesen nagy érdeklődést. És mert **Kulán**ról a közeljövőben *igen sok kellemetlen mondani valónk lesz, gondoskodtunk, hogy Kulán az Ujvidéki Hirlap minél szélesebb körben terjesztessék és lehetővé tegyünk a példányonként vásárló közönségnek is, hogy az Ujvidéki Hirlap egyes példányait Kulán megvehesse.*

Buday Pál dr., miként a szállításoknál, úgy itt is tévedett.

Mayor József.

Szerbiából Itálián át Franciaországba Egy ujvidéki hadifogoly Keservel.

Hubert István földink az első szerb hadjáratba hadifogságba jutott, ahonnan második eredményes és gyors offenzívánk idején Olaszországba került és most Franciaországból ad hirt Ujvidéken lakó hozzátartozóink.

Már egyizben köztöltük **Hubert** István szomorú levelét, amelyben tele keserűséggel panasolja a francia hadifogságban tapasztalható rossz bánásmódot, ellátást, hogy *municiógyárakban dolgoztak és hogy olasz pénzt, — amelyet még Itáliában cserélt fel a mi pénzünk ellenében; — Franciaországban nem fogadják el, azt értéktelennek tekintik.*

Most **Hubert** István ismét hirt adott szomorú francia fogságából:

Istennel köszöntelek benneteket. Megragadom a ceruzát, hogy hirt adjak nektek, hogy egészséges vagyok, amit k. családomnak, szüleimnek és hozzátartozóimnak is tiszta szívvel kívánok.

Tudatom veletek, hogy itt Franciaországban egy gyárban dolgoztatok, amely munka nagyon nehezre esik, mert a sebhelyem még most is nagyon fáj. De hadifogolyok számára itt nincs kimélet és nincs segítség.

Ha beteget jelentünk, megbüntetnek. Pénzem nincs, omim volt, elszedték tőlünk, de francia pénz nem adtak érte. Ha még nem küldtetek pénzt, úgy csak 50 koronát küldjétek, többet semmiesetre, mert ugysem kapjuk meg, de hisz az 50 koronát sem kapjuk kézhöz, hanem a kantineban érvényességgel bíró papírcédulákat (tantusokat). Ilyen szigorúan még nem bántak sehol velünk. Az ellátás rossz, sokkal rosszabb mint Olaszországban. Isten velünk. Kérek választ és ha lehet egy kis csomagot, cukrot és harisnyát. *Naponta cukor nélkül kapjuk a kávét. Hadifogolyok részére nincs cukor. Csókol titeket Hubert István.*

APOLLO

SZEPT. 20. ÉS 21-ÉN.
SZERDA ÉS CSÜTÖRTÖK

A mostoha fivér

kalandor történet 3 felv.

Titkos küldésben

kémdráma 3 felvonásban.

HIREK.

◆◆◆

Frigyes főherceg a fronton. A sajtóhadiszállásról jelenti a Pester Lloyd tudósítója: **Frigyes** főherceg tábornagy **Károly** Ferenc József trónörökös frontját szemlélte meg. Csapatának kitűnő állapota, magatartása és hangulata felett legnagyobb megelégedését fejezte ki. Alkalma volt olyan csapatokkal érintkezni, amelyek az utóbbi harcokban vettek részt.

János Albert meckienburgi herceg Ujvidéken. A vasárnap este befutó Balkán-vonattal érkezett **János Albert** meckienburgi herceg, aki rövid itt tartózkodás után tovább folytatta útját Belgrád felé.

Ferenc József-rend egy főhadnagynak. A király **Rottmann** Sándor szolgálaton kívüli viszonybeli főhadnagynak, a zagrebi lábadózó osztag parancsnokának a háboruban teljesített kitűnő szolgálati elismerésül a **Ferenc József-rend** lovagkeresztjét adományozta. **Rottmann** Sándor, békeidőben berlini gyász-művész, egy időben a bécsi Burgszínház művésze, **ujvidéki** származású, akinek Ujvidéken ma is közeli rokonai vannak.

Halálózás. **Klein** Mór magánzó, — hosszabb időn át volt ujvidéki bereskedő, — e hó 19-én meghalt. Szerdán délután temették a Lovász utca 31. alatti gyászházból. A temetésen a részvét impozáns módon nyilvánult meg. Az elhaltat nagy kiterjedésű családjá gyászolja.

Lovagias ügy a Házban. Budapesti tudósítók táviratozta: **Gróf Károlyi** Mihály és **Pál** Alfréd között lovagias ügy támadt, amit azonban ma este békésen intéztek el.

Az erdélyi moratórium-rendelet. A hivatalos lap ma száma közölni fogja a miniszterium újabb rendeletét a román betörés által közvetlenül érintett adósok érdekében. Az új moratórium-rendelet kevés kivétellel a Maros balpartján fekvő területre fog kiterjedni.

Hazafias román nemzetiségi képviselő. Dr. **Mihályi** Tivadar és dr. **Vajda** Sándor erdélyi román nemzetiségi képviselők közölték báró **Daniel** Ernővel, hogy belépnek a román menekülteket segítő bizottságba. **Mihályi** egy évi fizetését, **Vajda** pedig alparéti házát és kolozsvári házának üres lakásrészeit ajánlotta fel.

Előléptetett katonarovosok. A hivatalos lap ma száma közli dr. **Friedmann** Izidor petrovadini és dr. **Pfeiffer** István budapesti népfelkelő főorvosoknak ezredorvossá történt előléptetését. Utóbbi mint a 1. népfelkelő gy. e. orvosa hosszabb ideig állomásozott Ujvidéken.

Sebesült ujvidéki tüzérhadapród. **Dietzen** Gábor kereskedelmi tanácsos Gábor nevű tüzérhadapród fiát a román harc-térről két sebesüléssel ma Ujvidékre hozták. A fiatal hős sebesülése szerencsére nem súlyos természetű.

Hősi halál. Krasznay Miklós huezárszólós ellenséges golyótól szíven találva, hősi halált halt. Krasznay Miklós Grossinger János gyógyszerész nővéreinek a fia.

Javító vizsgálatok. Az izraelita ünnepekre való tekintettel az áll. felső keresk. iskolában a javító vizsgálatok nem szeptember 27-én, hanem már 26-án d. e. 9 órakor kezdődnek és ebből kifolyólag az iratokások is szeptember 26-tól 30-ig naponta 9—11-ig folynak.

Renlow cirkusz. Ma este kezd meg a Renlow cirkusz hat napra tervezett előadásainak sorozatát. Jegyek elővételben a *Fortuna* tozsdében kaphatók.

A bakterné öngyilkossági kísérlete. Kátyon ma reggel a tieli vonat elé vetette magát Janó Mihályné, a kátyi bakter felesége. A mozdonyvezető szencere idejében észrevette az öngyilkos asszony szándékát, a vonatot hirtelen lefékezte és egy lépésre az öngyilkosjelölt elött megállította. Janó Mihályné tetet családi perpatvarból akarta elkövetni és egy izben már meg akart válni az életől.

Eltitott háborus dalok. Az ujvidéki *Ognyanovits Szvetozár*-féle könyvkereskedés, amellyel mint a legtöbb elkobzott könyv kiadójával már számtalan törvényeségi tárgyalás kapcsán találkozunk, — *Ratne pjesme iz evrovkog rata 1914—1916.* címmel újabb pamfletes kiadásban horvát nyelvű és cyrill betűs szerb nyelvű háborus dalokat hozott forgalomba, amelyeket Pavle *Tattics* írt. A horvát bán a dalok terjesztését *eltitotta*. Az Ognyanovics cég erre újabb kérelemmel fordult a bán hivatalához, de a belügyminiszter ma arról értesítette a várost, hogy a horvát bán a dalfüzet terjesztését tilalmának megszüntetése iránt hozza intézett kérelmet nem találta teljesíthetőnek. Kiváncsiak vagyunk, meddig fogja még az Ognyanovics cég hazafiatal irányu működését folytatni?

SZINHÁZ.

A kisasszony férje

3 felvonásban.

Rendező: Várady József
SZEMÉLYEK:

Dorozsmay István kép.	Várady József
Gathy Pál földbírtokos	Papp Elek
Erzsi a felesége	Kovacs Ilonka
Annuska	Winkle Irén
Gyuri	Szakácsy Ákos
Zámárdy Béni Gatty	
apósa	Szentes János
Nelly	Takács Olga
Hahnay Berci	Gyenizse Károly
Tamasné	Fradi Mici

Anna játszó társai: Winkle Pipi, Berger Ella, Fuchs Erna, Bernat Gizi. — Történet az I. és II. felv. Dorozsmaynál Budapesten, a III. felv. Gathyknál Szaboics Almadin, napjainkban.

Kezdete 8 órakor.

Erzsébet-tér 8. szám
alatt az

Adamovich palotában
4 utcai, 1 udvari, fürdő szoba és az összes mellékhelyiségekkel álló lakás november 1-ére kiadó.

Adományok az erdélyi menekültek részére.

Az erdélyi menekültek javára a főispáni hivatalhoz folytatott a következő adományok érkeztek be: Nikolics Niko a K 5.—, N. N. K 2.—, Löwenberger K 2.—, N. N. — 40, ruftnagel K 2.—, Lerch Arthur K 4.—, Horvát Sándor — 32, Özv. Trankain D. K 1.—, Vojnovics Koszta — 20, Klöckner K 1.—, Puics Katolin — 20, Izsakay Károly — 40, Popovics Vojnne K 10.—, Jakob Janos K 1.—, Szepter N. — 30, Lenhardt Jakob K 2.—, Manigodics K 2.—, N. N. K 160, N. N. N. N. 2.—, Knipi K 8.—, Strangarov K 1.—, Radics — 40, Özv. Rátvayné K 2.—, Csepész Daniélné K 1.—, N. N. — 20, Hranilovics K 2.—, Schaffer N. 1.—, Szabó Istvánné K 1.—, Vig — 20, Vilicné 4.—, Törökne K 1.—, Ürfeld Agnes K 1.—, Marinkovics Dora — 40, N. N. — 20, Lobenstein Karoly K 23.—, Jovanovics T. Milan K 4.—, Klein Mariska K 2.—, Gavanszky Tivadarné K 2.—, N. N. — 50, Friedmann K 10.—, Macedonics K 2.—, Faith Ferencné K 10.—, Heim Lajosné K 10.—, Mogin Pál K 10.—, Rockensteiné K 2.—, Dr. Lusztigne K 2.—, Trifunovics István K 2.—, Özv. Winterfeld Adolfiné K 8.—, Stadler K 1.—, id. Anika András K 1.—, Kaszper Gergely K 2.—, Lengyel Henrikné K 4.—, Vitaliáni K 5.—, N. N. K 2.—, Berányi K 1.—, Szarka K 5.—, Ott Paula K 2.—, N. N. K 1.—, Özv. Nemtsak Floriáné K 1.—, Johnson K 4.—, Bauer A. K 2.—, Simon György K 6.—, Knezy Pál K 10.—

(Folytatása következik.)

APRÓ HIRDETESEK.

Közlési díjak: 10 szög 60 fill. Minden további szó 10 60 fillér. Vastagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetések és jelgés levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

7 évi irodai gyakorlattal elsörendü női tisztviselő azonnali belepésre állást keres. Megkereséseket „Állandó szorgalom” jelge alatt kiadóhivatalba kerek.

Egy új könnyű féderes Eszterházi kocsis eladó Megtekinthető Vasár-uz.

Magyarul, németül és szerbül beszélő pénztárnoknőt, aki egyszerűsített elárúsításban is járatos, felvétetik Kapamacsija és Bondy ruházletében.

ELADÓ vagy KIADÓ II. Rákóczi Ferenc-ut 102. számú ház. Bővebb felvilágosítással szolgat a háztulajdonos

ELADÓ jó állapotban levő házi jég-szekrény, 2 mosóedzős és új házi henger mángorló, II. Rákóczi Ferenc-ut 13. házfelügyelőnél.

HIVATALNOKNÓ, komoly, irodai gyakorlattal, aki a könyveléshez ért, azonnali felvétetik. Irasos ajánlatok HIVATALNOKNÓ címen a kiadóba kérétnék.

Gordonka leckeórákat adna jó gondónkás. Cím a kiadóhivatalban.

Koszt és lakás kapható. Cím: Apollo udvar 12. ajtószám.

Okleveles tanítónő kiváló gyakorlattal ölcson előkészít magán-, pót- és felvételi vizsgákra és egész éven át tanít gyermekeket. Külön tanítja a nemet nyelvet és olajfestést. Cím: Jenőherceg-utca 18.

Szép nagy vaskályha eladó. Zrinyi Ilona u. 46.

ÜDVÖSKE. Leveltett köszönettel vettem. Ma csütörtökön 6 órakor Rákóczi uton Gyminasiunnal üdvözletem.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Nyomatványokat legtlzéseesebb kivételben és béke-árban készít az UJVIDEKI HIRLAP nyomda.

EXHUMÁLÁS

és elszállításra vonatkozó engedély valamint a mérsékelt fuvar engedmény kieszközölés és keresztül vitelre megbízásokat elvállal jutányos árban

HUNWALD ZSIGMOND

Hullaszállítási vállalata. II. Rákóczi Ferenc ut 61. szám.

Telefon interurbán 185. sz.

Akar ön házat, birtokot venni vagy eladni,
Akar ön üzletet, vendéglőt venni vagy eladni,
Akar ön lakást bérelni vagy kiadni,
Akar ön butort zongorát venni vagy eladni,
Akar ön bármennemű árut venni vagy eladni,
Forduljon bizalommal a

Forgalmi iroda

helyiségébe Ujvidék, kath. templom épület i. em.
Telefon 362. ROTTMILLER MIKSA.

Hazai Katonai Konzervgyár Részleg.

Katonai fenhatóság alatt. A cs. és kir. Hadügyminiszterium szerződéses szállítója.

LEGKITÜNBŐBB ÉS KIPRÓBÁLT KÁVÉKONZERVEKET

ajánl. 1 láda 100 csomag á 1 kg. K. 420, franco helyt Ujvidék. 1 kg. kávékonzerv elég 12 liter fekete kávé elkészítéséhez. Legkisebb rendelmény 1 láda.

Vezérképviselő: Friedmann Lajos Ujvidék Petöfi-u. 38.

Az Augusztó Gyorssegély-alap Hadbiztosító osztálya

Bpest, V., Vilmos császár ut 72. Telefon 118—44.

Hadbiztosítást köt: harctéren levő vagy oda induló katonák

ott, vagy egyebütt is bekövetkezhető halálesetére mérsékelt díjtételek mellett.....

A kötvény a hadbavonult özvegyének és árváinak

1000 koronát 45 koronáért, ha 70 koronáért ha aktív vagy tartalékos

A biztosítás 40 ezer koronáig szólihat, személyes jelentkezést nem igényel, mert megbizott által is megköthető. Orvosi vizsgálat nincs. Pótdíj nincs.

A biztosítás egy évig érvényes és a díjzetés után azonnal hatályba lép. — Az eddigi biztosítás összege 150 millió korona. Felvilágosítással szolgat az Augusztó Gyorssegély-alap hadbiztosítási ügyében és biztosításokat felvesz Haberbusch István városi számtiszt. Városháza II. emelet 43. szoba.